REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
— Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 257. Brașov, Joi 20 Noemvrie (3 Decemvrie) 1908.

Apelul celor douăzeci și patru.

De mult se lucrează în ascuns la subminarea actualei coaliții maghiare. De câte-va ori s'a adus în discuțiune cestiunea spargerei coaliției și în toate cazurile acestea era partidul poporal catolic bănuit că vrea să facă ruptură. Conflictul a rămas însă mai mult aparent și iarăș s'au îmbrățișat partidele aliate, iar conducătorii partidului poporal au declarat că n'au de gând să facă sciziune. Le-a plăcut să stea la putere, căci așa putea mai bine să-și vadă de interesele lor și să se organiseze pentru viitoarea acțiune. Acum se ridică tot din sânul poporalilor catolici două-zeci și patru, cari printr'un apel încearcă de astădată cu toată seriositatea să bată icul care să spargă coaliția. Apelul a făcut senzație și cu toate că se tractează într'ânsul de o cestiune de drept cu care în legătură se demonstrează în contra legii pentru căsătoria civilă, toată lumea consideră pasul celor 24 ca o declarare de răsboiu făcută coaliției. Iată de ce e vorba:

Apelul amintit e adresat catolicilor din Ungaria, cari sunt provocați printr'ânsul de-adreptul, ca ori de câte-ori vor încheia căsătoria civilă prescrisă de lege, să refuze subscrierea matriculei de stat. Legea asupra căsătoriei civile dă dreptul acelora cari încheie o căsătorie civilă de-a refuza subscrierea matriculei de stat. S'a întâmplat însă arare-ori ca cineva să refuze subscrierea, de aceea a surprins astă primăvară faptul, că chiar un funcționar înalt în ministeriul de culte br. Alex. Barkoczy a refuzat ca martor la o căsătorie civilă subscrierea matriculei. De atunci s'a observat o tot mai intenzivă agitație în contra subscrierii matriculelor de stat din partea catolicilor.

Nu de mult un preot romano-catolic cu numele Rudolf Kotzurek, dintr'o comună aproape de Pojun, a mers până a provoca de pe amvon pe credincioși să refuze subscrierea matriculei de stat. In urma acestea preotul a fost tras în cercetare pentru călcarea unei dispoziții legale. Tribunalele de prima instanță l'au achitat, dar Curia regească l'a condamnat la o amendă în bani de 200 cor. Sentința Curiei a fost aspru atacată de poporali, iar apelul celor douăzeci și patru declară sentința Curiei de greșită și încheie cu cuvintele: „Catolicilor, nu subscrieți nici odată matricula civilă de stat“! Acest apel e subscris de 24 poporali în frunte cu vicepreședintele camerei St. Rakowsky, canonicul Ioan Molnar, contele Geza Majlath, Francisc Buzath ș. a. Numai cinci membrii ai partidului poporal dietal n'au subscris apelul, întreei ministrul *a latere* contele Aladar Zichy, contele Ioan Hunyady și canonicul Alex. Gisswein.

Legea art. XXVI din 1904 §. 12 alinia 4 zice în adevăr: „Dacă părțile voiesc să refuze subscrierea întroducerei (căsătoriților) în matriculă, aceasta este a se aminti ca adnotare la întroducere“. De aici conchid poporalii că legea nu pretinde necondiționat subscrierea matriculei cu mâna proprie, așa că aceasta poate fi și refuzată.

Curia regească susține în sentința ei că din acea dispozițiune a legii care nu pedepsește refuzarea subscrierii și cere ca să se adnoteze această refuzare, nu se poate trage consecența că dispoziția generală obligătoare a legii și-ar fi pierdut puterea și că din toate acestea s'ar putea da un senz tocmai contrar la ceeace prescrie legea în mod neîndoios. Poporalii motivează apelul lor zicând că au voit să acopere pe preotul Kotzurek care a fost pe nedrept condamnat, de aceea și ei au ales același mod, de a apela la public ca preotul Kotzurek de pe amvon. Ei prin aceasta voiesc să arate, că preotul n'a comis nimic neiertat și așteaptă ca acum în consecență să se întroducă procedura penală pentru ațâțare la neascultare contra unei dispozițiuni legale și în contra celor 24, cari au subscris apelul. In acest caz se va cere camerei să suspendeze dreptul de imunitate al celor 24 de deputați subscriși în apel. Aceasta va da naștere unei discusiuni înfocate și cei subscriși sperează în cele din urmă că majoritatea camerei deputaților va refuza extradarea lor. Poate că nu greșesc în calcul, întru cât adecă se știe că în camera actuală preponderează catolicii. Ceilalți, și îndeosebi protestanții, sunt foarte indignați de procederea poporalilor, pe cari îi acuză că ar voi să provoace un nou „kulturkampf“.

Acum se constată că în senatul Curiei care a judecat cazul preotului catolic amintit s'au aflat ca judecători patru reformați maghiari și doi Jidovi. Impreiurarea aceasta firește că va fi exploatată la timpul său în modul cel mai nemilos de Rakowsky și soți, cari au dovedit nu numai odată că se pricep la astfel de atacuri. Organul oficios al coaliției „Budapesti Hirlap“ e foarte neplăcut atins de acțiunea celor două-zeci și patru. Toate le putem înțelege — zice amintita foaie — numai una nu: unde a rămas în această hărțuială națiunea, unde patria? Apoi adauge: „Cei ce caută aceste interese, aceia văd cu inima cernită această retiradă a confesiunilor maghiare față cu acele mari și bogate confesiuni, cari cunosc numai interesele valahe și sârbești și stau departe de așa numitele lupte culturale ale noastre“. Hei, bei! mari farisei mai știu să fie purtătorii de șlep ai lui Apponyi dela „Budapesti Hirlap“ când li-se pune și lor câte odată ceva de-a curmezișul. Dar unde stă scris că monstruositatea aceasta de coaliție trebue să stea la putere până la coada veacului?

Metropolitul Mețianu despre situație.

S'a fost amintit într'unul din numerii noștri premergători, că d-l Ioan Rusu Abrudeanul, publicist în România, a obținut un interwiev dela I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Mețianu. D-l Rusu publică în „Adevărul“ din București convorbirea cu Metropolitul. Iată-o:

Intr.: Inalt Prea Sfinția Voastră! Văd prin ziarele dela d-v. și știu și în mod particular, că deputații români din Budapesta, de acord cu număroși fruntași ai poporului, vă cer d-v. și celorlalți prelați români să imitați măreața pildă a metropolitului Șaguna și să vă puneți în fruntea națiunei în vederea unei mari adunări de consfătuire pentru găsirea celui mai bun mijloc de apărare în contra primejdiei cu care vă amenință noua reformă electorală ungurească. Ce crede Inalt Prea Sfinția Voastră de această idee, care preocupă azi atât de mult sufletele românești? Este oportună și mai ales poate fi utilă această mare manifestațiune națională?

Răsp.: »Deși eu nu fac politică, totuși pentru orientarea d-tale și mai ales pentruca și generația mai tînără să cunoască poziția noastră a arhiereilor români, cred necesar să-ți reamintesc timpurile când arhiereii erau conducătorii naturali ai Românilor din statul ungar. Astfel renumita adunare ținută în 1848 la Blaj *a fost permisă de guvern* numai sub conducerea arhiereilor de atunci, Șaguna din Sibiiu și Lemény din Blaj. Tot așa a permis guvernul la 1848 și Sârbilor o asemenea adunare, sub conducerea metropolitului lor Iosif Raiacici.

»Inmulțindu-se mai târziu clasa inteligentă românească și având Românii și câțiva deputați în dieta țării, i-s'a părut inteligenței române că arhiereii ar putea să fie la un moment dat influințați de guvern. Condusă de această idee, clasa inteligentă românească încă în zilele metropoliților Șaguna și Șuluț, pe cari națiunea îi alesese de președinți ai comitetului național, a dispenzat pe arhierei dela conducerea politică a poporului român și a ales un comitet național sub conducerea mirenilor, comitet care există și astăzi și e pus sub prezidenta d-lui George Pop de Băsești.

»De atunci noi, arhiereii români, nu ne-am mai ocupat cu politica. Dar cu toate acestea dacă comitetul național ar obține dela guvern permisiunea pentru ținerea unei adunări mari și dacă inteligența și poporul ar dori-o, deși mă aflu în etate destul de înaintată, nu m'aș retrage de a participa la o astfel de adunare.

»Deoarece însă adunarea din Blaj de la 1848 avea de scop să facă cunoscut factorilor competenți dorințele Românilor și apoi având în vedere că factorii competenți de azi cunosc deja dorințele și gravaminele noastre față de proiectul reformei electorale, fie prin glasul deputaților români din dietă, fie prin numeroasele adunări poporale ținute în zilele din urmă, mărturisesc că nu văd ce rost ar mai avea o mare adunare și ce ar putea să urmeze dacă nici dorințele ei nu ar fi luate în considerare!«

M'am mulțumit cu această declarație a Inalt Prea Sfinției Sale și după o scurtă convorbire privitoare la sănătatea I. P. S. Sale și alte cestiuni de ordin mai mărunt, m'am retras exprimând octogenarului arhiereu respectuoasele mele mulțumiri pentru căldura și dragostea părintească cu care m'a primit.

Interpelație despre anexiune. Deputatul partidei populare catolice Bela Rakovsky vrea să interpeleze cu privire la anexiunea și la situațiunea din afară. Se zice că interpelația sa o va presenta partidului și decumva aceasta nu va consimți la ea, va ieși din partid, eventual și din coalițiune. Intre altele în interpelație vrea să vorbească despre boicotul Turcilor și vrea să amintească și impreiurarea, că Țarul Rusiei și Regele Italiei încă nici până în ziua de azi n'au răspuns la scrisoarea autografă, la scrisoarea monarchului Francisc Iosif prin care le anunță anexiunea.

Foile engleze și jubileul împăratului. Cele mai multe foi din Londra aduc articoli pentru comemorarea zilei jubilare a împăratului Francisc Iosif. Articolii aceștia trec însă deodată la cele mai aspre atacuri ce se îndreaptă contra sfetnicilor actuali în afacerile exterioare ai împăratului.

»Standard« scrie că Francisc Iosif s'a dovedit ca amic credincios al Angliei, laudă virtuțile lui ca domnitor dar îl provoacă că cât mai curând să se scuture de acele persoane ce încunjură tronul său și cari compromit numai vaza monarchiei în afară. Austro-Ungaria n'ar trebui să se fudulească cu preponderanța ei militară în Balcani și să-și ia o atitudine amicabilă față cu popoarele mici de-acolo.

»Daily Telegraph« zice că br. Aehrenthal va trebui să-și tragă sama cu curentul contrar Austro-Ungariei din Italia dacă va proceda pe cărările de până acum.

»Daily Mail« laudă pe junii Turci că au știut să facă boicotul mărfurilor austriace și ungare cu atâta efect. Br. Aehrenthal nu va fi doară atât de temerar să provoace în anul jubilar al împăratului un răsboiu cu Turcii. El n'are decât să vie la conferența propusă de Rusia, Franța și Anglia și să consimtă în principiu, că Turciei i se cuvine pentru anexiunea Bosniei și Herțegovinei o compenzație corăspunzătoare și boicotul va înceta de sine.

Italienii contra Austriei. Duminecă s'au ținut în sute de orașe din Italia meetinguri de protestare în contra Austriei. Liniștea nu a fost turburată nicăiri. In Roma au fost consignate trupele în număr de vr'o 20,000 oameni. In teatrul din Veneția s'a făcut Duminecă seara o mare manifestațiune în favorul studenților italieni răniți la universitatea din Viena. Pe S. Marco s'au repețit demonstrațiunile după eșirea publicului din teatru.

Din Blaj.

— 1 Decemvrie n. 1908.

In Blaj — mica cetate, care a perdut peatra de pe Câmpul libertății și Crucea lui Iancu fără să le mai afle, dar pe cari le poartă încă generația *de azi* în suflete, pentru ca generațiile viitoare să nu mai moștenească aceste amintiri sfinte — am avut Sâmbătă în 28 Nov. n. o zi de bucurie. Blăjenii răniți în simțământul lor de pietate față de cele două monumente scumpe ale trecutului, au căutat să-și afle satisfacție într'un fapt pozitiv: la alegerile de membrii noi în reprezentanța comunală s'au aflat cea mai nobilă rehabilitare sufletească în biruința strălucită câștigată față de contrari. *Cu 71 de voturi majoritate au ales în reprezentanța numai cetățeni români*, toți oameni de suflet, vrednici tovarăș de luptă și de gânduri nobile ai advocatului *Danilă Sabo*. Subtrag acest nume în acest loc și'n *această* corespondență nu pentrucă așì vrea să-l scot în relief pe acest bărbat de luptă și de muncă neobosită, ci pentru că *simt*, că acest *Român* și-a făcut o datorie conștie și demnă de vremurile pe cari le trăim. Nu vrem să lăudăm pentrucă fapta bună se laudă prin sine, ci vrem *s'alegem* acum mai mult ca totdeauna pe cei mai buni dintre cei mulți chemați, pentruca fixând astfel caracterele integre și sufletele muncitoare, să ne putem da bine seamă, cine sunt cei mai buni și mai apți, pentru ca în jurul lor să ne putem înșirui cu dragoste lăsând

acasă și pustiului patimile și toate păcatele Advocatului Dănilă Sabo îi revine meritul, că Românii din Blaj au câștigat o învingere atât de frumoasă împotriva contrarilor. El *a muncit* vreme îndelungată, și-a pregătit cu mult timp înainte această biruință. In urma stăruinții lui neobosite s'au dat din partea Românilor 131 de voturi, un fapt, care până acuma nu s'a mai întâmplat în Blaj.

Danilă Sabo, pe care *astăzi* îl apreciem după merit, și-am vrea să-l apreciem așa totdeauna, a fost cel dintâi și cel mai activ, dar — trebue să accentuez, că și ceilalți cetățeni ai Blajului și-au făcut datoria în mod demn — se zice — ca nicicodată.

Acesta-i răspunsul frumos, demn și *real* al sacrilegiului comis în contra Pietrii libertății ș'a Crucii... Vor veni oare și alte răspunsuri de felul ăsta?...

* * *

Ca o continuitate fericită a acestei biruințe strălucite în zilele de Duminecă și Luni 29 și 30 Octomvrie și-au înscris Blăjenii în suflet un nou triumf: triumful artei românești. Li-s'a dat acestora prilejul, ca în aceste două zile, în două sări, să guste desăvârșirea unei artiste române desăvârșite: *Agatha Bârsescu*. In fața tuturor Românilor inteligenți din Blaj și jur — au lipsit numai cei nepricepători și prea de tot ignoranți — această artistă coborâtă în potrivite vremuri de pe scenele strălucite ale Austriei, Germaniei și Americei între *ai săi*, a fascinat cu puterea talentului său dramatic toate sufletele ș'a făcut să se întărească în noi — chiar în aceste timpuri de grea încercare — nădejdea într'o soarte mai bună. Ințelegeam parcă toți puterea nemărginită a artei și simțeam cu toții, cât de sfântă chiemare are cultura pentru un neam.

In rolurile Medea, Phaedra și Sappho Agatha Bârsescu — de acum și a *noastră* — deși a jucat singură — din pricină că șovinismul nu e prietin cu arta — sprijinită numai de puterea pe care i-o da talentul și înțelegerea desăvârșită a artei, precum și conștiențiozitatea chemări sale, și-a achitat rolul în mod demn.

Blăjenii i-au dat drept prinos al admirațiunii lor o mândră cunună de argint — cum poate nici pe scenele Burg-teatrului nu i-s'a oferit — dar pe lângă asta i-au dat ceva cu mult mai prețios: i-au dat dragostea lor nemărginită, dragoste, care fascinează, care umple ochii de lacrămi, care face sufletele să tremure de bucurie, care pune graiul în mișcare și-l face să mulțămească cu cuvinte tremurătoare și să promită reîntoarcerea la cei ce-l iubesc. »Vă asigur — zicea de pe scenă sărbătorita artistă în sara de adio Luni cu glas tremurător de emoție — că pe ori unde voi fi, peste mări și peste țări, de mă veți chema în mijlocul d-voastră, voi veni și vă voi da cu drag ajutorul meu, vă voi sta la dispoziție cu modestul meu talent lucrând în mijlocul d-voastră pentru înălțarea artei noastre. Vă zic: la revedere! Trăiască iubiții mei Ardeleni!« Aceste cuvinte scurte, dar sincere și pătrunzătoare, în care se întrezăria rostul turneului acestei artiste admirate de toți, a scormonit o adevărată furtună de aclamații, strigăte de »trăiască« și nesfârșite aplauze. Nemișcată sta artista în loc, tremurător de emoție era întreg tabloul și se părea că Blajul reînvie dintr'odată cu toate amintirile lui trecute și par' că păreau reînviate și cele două monumente de sfântă pomenire.

Luni la miezul nopții artista noastră a plecat petrecută și însoțită de dragostea Blăjenilor spre Făgăraș, dar la despărțire a promis, că la anul nou va veni iară la Blaj. Cu dor și nerăbdare o așteptăm!...

Coresp.

Turburările în Praga.

Turburările în Praga nu mai încetează. Luni seara au izbucnit din nou cu vehemență și au durat până la miezul nopții. Excesele au luat de astădată un caracter foarte serios. Intre Germani domnește panică, se tem să mai iasă pe stradă și să vorbească nemțește în public. Un sergent de poliție a fost lovit cu pietrii până ce a căzut sângerând. Pe locul unde Duminecă a fost rănit cu sabia un ucenic ceh de 16 ani, s'a găsit Luni dimineața o tablă dela tramvai pe care era desemnată cu cretă o cruce mare. Tabla era înfiptă într'un morman de pietrii de pavaj cari înfățișau piedestalul unui moment. Pentru seara de prima Decemvrie a fost plănuit să se facă o retragere militară cu lampioane; din cauza turburărei celei mari cercurile militare s'au hotărât a renunța la retragere. Arborându-se steaguri cu ocazia jubileului se agită în sânul plebei ca steagurile să fie îndepărtate, și eri dimineața au avut loc ciocniri. Cu aceasta ocaziune a fost maltratat și un profesor dela universitate Dr. Kafka pe care studenții germani l'au scos din mânile Cehilor.

In cercurile deputaților germani scrie »Bohemia« domnește părererea că este inevitabilă declararea stărei escepționale peste Praga.

Andrassy și naționalitațile.

Am făcut amintire deja despre declarările, ce le-a făcut ministrul de interne contele *Audrassy* polemizând cu deputatul *Maniu* cu ocaziunea desbaterei budgetare în ședința de Sâmbătă. Lăsăm să urmeze azi mai pe larg declarările ministrului:

Andrassy răspunzând d-lui Maniu zice, că de câte-ori atacă d-l Maniu reforma electorală întemeiată pe principiul pluralismului, îi este mulțămitor, de oare ce aceste atacuri vădesc cu prisos valoarea și necesitatea pluralismului. Guvernul a făcut tot posibilul pentru naționalități; poate să documenteze că mai mult chiar decât a făcut în favoarea ținuturilor de pe pusta Ungariei; învinuirile de parțialitate sunt deci fără temeiu. Guvernul nu răsfrânge dreptul de întrunire și de asociare, există însă o ordinațiune. care precisează că însoțirile naționalităților nu pot sta de cât în slujba scopurilor pur culturale. E firesc să intervie autoritățile când astfel de însoțiri urmăresc vre-o țânta politică. *Reuniunea pompierilor din Blaj a fost desființată pentru că a făcut agitații politice.* (Aprobări în tabăra mamelucilor). *Durere, se opresc multe adunări politice pe motive cari nu sunt juste*, el însă, ministrul va nimici toate hotărârile subalternilor săi, bazate pe asemenea motive, — dacă se vor apela. Aserțiunea că noi confiscăm dreptul de întrunire e nejustificată. Dovadă mulțimea adunărilor publice ale naționalităților. Va pretinde dela autoritățile administrative să aplice legile imparțial și față de naționalități. *Cu toate că își iubește mai presus de toate neamul său, va fi just și față de naționalități. Nu va tolera însă nici-odată organizațiile politice ale naționalităților.*

Jignesc în aceiaș măsură interesele rasei maghiare, în care jignesc chiar și interesele celorlalte rase din țară. Geografia, natura, au creat unitatea acestei țări și i-s'a cimentat unitatea prin istoria noastră milenară.

E interes mondial, europenesc, ca aici să existe un stat unitar. Dacă noi cu toate astea am urmări o astfel de politică care împarte această unitate în naționalități; dacă noi am sistemiza guverne teritoriale, de naționalitate și de caracter diferit, — ne-am opune naturei și tradițiilor milenare, ne-am opune intereselor Europei; atunci în locul ordinei aici s'ar crea un haos. (Aplause). Intre rasa maghiară și între celelalte rase am provoca o luptă atât de aprinsă, atât de statornică și atât de incalculabilă în urmările ei, încât s'ar nimici definitiv ori-ce civilizație, spre paguba atât a noastră cât și a d-voastră.

E neîndoios că noi am ajunge într'o situație mai deosebită decât a Austriei. Austria a făcut triste experiențe cu sistemul organizării politice a naționalităților. Nu există azi în Austria o singură provincie, un singur sat, unde să fie pace. Pretutindeni bântue lupta de rase, care a paralisat parlamentarismul de nenumărate ori și a făcut imposibilă guvernarea pacinică. Acolo s'a statornicit o luptă aprinsă între toate elementele alcătuitoare de stat. Dacă, acolo în Austria, unde nici una dintre rase, dintre naționalități n'are drepturi milenare și unde nici una dintre ele n'a fost vre-odată alcătuitoare de stat, politica organizării statului după naționalități au rezultat lupte atât de pătimașe, — spre ce sfârșit ar duce o astfel de politică la noi, unde rasa maghiară nu va renunța nici-odată la dreptul său milenar? Aplause). Repetă, că *față de naționalități se poartă cu iubire, dar va lupta mereu și din răsputeri împotriva năzuințelor lor politice.*

Complicațiunile în Orient.

— »Echo de Paris« dela 1 Decemvrie aduce știrea că se așteaptă ca azi-mâne *Rusia va protesta în contra anexiunei Bosniei și Herțegovinei.*

— »Acțiunea« din București a primit știrea pozitivă că 8000 de cai cumpărați din Rusia au fost trecuți prin Turnul-Severin în Serbia. Caii au fost luați în primire de mai mulți oficeri sârbi.

— Dela Constantinopol vine știrea, că ambsadorul austro-ungar contele *Pallavicini* care stă deja de mai multe zile cu geamantanele pachetate, s'a decis a nu pleca încă din capitala Turciei deoarece, se zice, se așteaptă o schimbare în situațiune; numai schimbarea aceasta să nu fie o simplă dorință a lui Pallavicini și Aehrenthal.

— Din *Belgrad* se anunță că *Scupștina* va ținea iarăși o ședință secretă dupăce ce se va reîntoarce Passici din Constantinopol. In această ședință secretă e vorba să se propună de a se vota Muntenegrului 5 milioane pentru scopuri de înarmare.

Mulți se vor mira de unde au Sârbii să voteze milioane pentru aliații lor Muntenegreni, dar vezi că sunt. In săptămâna trecută s'au numărat *banii gata ce se află în visteria statului sârbesc* și s'a constatat că se află în cassa statului 22½ milioane de franci în argint și 6½ milioane de fr. în aur.

Se lățise faima că *ministeriul bulgar* și-a dat *demisiunea* în mânile regelui. Știrea aceasta se desminte acum.

— Trebue că este mare fierberea între *junii Turci și partidul reacționar*, căci comitetul junilor Turci s'a declarat în permanență și ia niște măsuri foarte radicale contra partidului contrar. 17 vice-admirali bănuiți de acționari sau de compromiși au fost șterși zilele acestea din lista oficerilor.

— In Turcia *boicotul* contra mărfurilor austro-ungare continuă cu vioiciune. zilele acestea a fost boicotat un vapor austriac care ducea marfă germană așa că ambasadorul german a fost silit să intervină la Inalta Poartă pentruca să libereze marfa.

Un vapor austriac, care a sosit azi dimineață din Anvers și care conținea fier de proveniență belgiană, a fost boicotat de oarece aparține »Lloydului din Triest«.

Țara Oltului în frunte!?

Sub acest titlu ni-se comunică iarăși o întâmplare, care vădește în modul cel mai întristător periculoasa boală ce a cuprins organismul nostru bisericesc:

Ziua de 22 Noemvrie 1908 trebue scrisă cu litere de doliu dacă cândva se va face monografia comunei Drăguș din comit. Făgărașului.

In această zi de tristă memorie au fost întruniți în comuna Drăguș în sedință cumulativă protopopul *Ioan Cândea* din Avrig. inspectorul școlar *Szabo* Elemer din Făgăraș, preotul Solomon *Făgărășan* din Draguș, precum și *întreg comitetul parochial gr. or. și gr. cat.* și comitetul comunal

La inzistența neobositului protopop Ioan Cândea aceste corporațiuni cu unanimitate, au hotărât că școala confesională gr. or. din Drăguș o predau în mânile statului pe lângă următoarele condiții:

1. Edificiul școalei trece în mâna statului, care are a zidi edificiul nou corăspunzător;

2. Comuna politică Drăguș contribue în fie-care an la salariul învățătorilor cu una miie șease sute cor. (1600).

După această transacție încheiat fiind protocolul. ca omul satisfăcut a exclamat pe sfârșite iubitul protopop Cândea întorcându-se către inspector cuvintele: *„Așa e că așa ne-am fost înțeles«?*

Fapta vorbește de sine și cred că nu este lipsă de comentar; zic însă că totdeauna »dela cap se 'mpute peștele«.

Protopopului Cândea să-i fie de bine. Când scriu aceste șire îmi aduc aminte de momentul în care metropolitul Mețianu mi-a zis: »Cândea are administrația bisericii în degetul cel mic, și nu cred că între protopopi i-s'ar găsi păreche«.

Atunci n'am crezut. acum însă văd că într'adevăr nu are păreche.

Notez, că Drăgușul numără circa 350 familii.

Unul din țara Oltului.

STIRILE ZILEI.

— 19 Noemvrie v.

Curs pentru analfabeți în Brașov. Primim spre publicare următorul comunicat: Toți învățătorii dela școala primară centrală de fete din Brașov anume: Ioan *Dariu*, Romul *Frateș*, Candid *Muslea*, Grigorie *Popescu*, Zosim *Butnar*, Nicolae *Furnică* și George *Gouna*, precum și învățătorii dela școala primară de băieți din loc; anume: Ștefan *Popovici* și Dumitru *Marcea*, își iau voie a aduce la cunoștința publică, că sunt hotărât deciși a deschide un *curs pentru analfabeții români* de pe teritoriul comunei Brașov. Acest curs se va deschide Duminecă în 30 Noemvrie a. c. v. adecă în ziua Sfântului Andrei. Cursul se va ținea în localul clasei a III-a dela școala primară de băeți din edificiul gimnaziului român din loc, dela oarele 10½—12 a. m. Inscrierile la acest curs se fac începând deja de acum în toată ziua dela oarele 11—12 în cancelaria d-lui director dela băeți: Ștefan *Popovici*. La acest curs sunt primiți toți analfabeții români dela *15 ani în sus* din comuna sus amintită. Notăm și aceea. că acest curs este *gratuit*.

Cei cari se hotărăsc a lua parte la acest curs dela început să se hotărască, a-l urma regulat până la sfârșit, căci altcum nu se poate ajunge cu succes la scopul dorit, iar însemnătatea acestui curs credem că o înțelege ori și cine.

»Calvarul« scrie »Tribuna« din Arad își are deja și el victima... Simpla înșirare statistică a osândelor politice rostite de tribunalele ungurești, a atras după sine o nouă osândă, un nou calvar: redactorul nostru d-l Sever Bocu a fost osândit la *două luni temniță grea ordinară.* Curtea cu juri din Oradea-mare, compusă din niște concetățeni maghiari, ai naibii de inteligenți, au descoperit în înregistrarea seacă a osândelor noastre politice, vina de a fi preamărit pe criminali, ceeace codul penal unguresc pedepsește. Procurorul *Váry*, zice namitul ziar a tăbărit cu furie ordinară în contra întregului neam românesc. Apărătorul d-l Dr. Aurel *Lazar*, a cărui pledorie a fost strălucită, a anunțat recurs de nulitate.

Decorații de jubileu. Impăratul a conferit cu ocaziunea jubileului său mai multe mii de decorații; printre cei decorați sunt număroși archiepiscopi și episcopi, un mare număr de deputați din ambele camere, reprezentanți ai artelor, științelor, pressei, finanței, comerțului, industriei. Primarul Vienei, Dr Lueger a fost numit consilier intim. Deputații Chiari și Fux au fost numiți baroni. Președintele adunărei deputaților d-l Weisskirchner a primit marea cruce a ordinului Sf. Leopold, medicul consulatului austro-ungar. Dr. Iosif Schneyer a primit crucea de cavaler al ordinului Francisc Iosif.

— Se mai anunță că în ziua de 2 Decemvrie, foaia oficială va publica decretul prin care împăratul va ridica pe br. Aehrenthal la rangul de conte și se adauge că împăratul ar fi foarte mulțumit de rezultatele dobândite de ministrul de externe. Paralel cu aceasta știre s'a lățit svonul că din contră Impăratul e nemulțumit cu br. Aehrenthal și că căderea acestuia ar fi neîncunjurabilă.

Felicitarea Țarului. Dupăce n'a n[illegible]rs nimeni din familia Țarului să felicite pe împăratul Francisc Iosif cu ocazia jubileului și marele duce Mihail a renunțat la aceasta în urma morții marelui duce Alexis, Țarul a adresat împăratului la Viena o scrisoare, în care îl felicită călduros.

Adunarea de alegători a Sașilor din Brașov ținută Duminecă la școala dela Bartolomei a fost cercetată de aproape 300 alegători. Deputatul sas Traugot Copony și-au făcut darea de seamă. S'a vorbit despre toate câte s'au petrecut în dietă. Președintele adunărei, advocatul Adam, a cetit apoi o telegramă a secretarului de stat Szterény, deputat ales în cercul al doilea din Brașov, în care își exprimă părerea de rău că nu poate lua parte. A mai vorbit apoi librarul H Zeidner. Dr. A. Flechtenmacher și profesorul Lexen. Vom reveni asupra hotărârilor luate.

Spiritul răsboinic al studenților germani-naționali din Viena și Praga s'a străplântat și asupra elevilor din școalele secundare. Sâmbătă s'au adunat în Prater strasse, Viena, vre-o 80 școlari germani naționali dintr'o școală reală și au vru să demonstreze contra colegilor lor jidov »naționali«. (?) Poliția bănuind o ciocnire a intervenit și deoarece mulți din elevi s'au

opus, a arestat pe vr'o câțiva. Cei arestați au fost puși curând în libertate și au fost înștiințate autoritățile școlare.

Scut pentru studenții din Germania, In urma ultimelor escese din Praga, secretarul conzulatului general german de acolo a primit însărcinarea dela oficiul de externe din Berlin să cerceteze dacă cu ocaziunea acestor excese, mai ales de Sâmbătă seara, au fost scuipați și loviți și studenți din Germania. După-ce i-s'a afirmat aceasta conzulului, el a trimis imediat un raport amănunțit oficiului de externe din Berlin.

Necrolog. Moise Birtolon și Ana Valea din Lăscud anunță moartea ficei lor *Natalia Birtolon*, elevă din I clasă civilă din Blaj. Odihnească în pace!

Finanțele italiene stau bine. Ministrul de finanțe Carcano a comunicat senatului că după cum stabilesc cifrele definitive ale budgetului din 1908, aceasta va avea un escedent de 36 milioane.

Conferență publică. D-nul prof. *Ciorleu* va ținea Duminecă în 6/23 Dec. o prelegere din domeniul fizicei aplicate; începutul la 6 oare seara.

Birturile Craiovei. Cetim în »Doljul«: Craiova e poate singurul oraș din țară în care birturile sunt ținute numai de Români. In partea nordică a Moldovei toate, dar absolut toate birturile sunt ținute de Evrei; de aceea nu e nici o mirare că Vineri după amiază și Sâmbăta toată ziua călătorul care s'ar rătăci în aceste zile prin vre unul din orașele ca Dorohoi, Botoșani, Fălticeni, Roman etc. să rămână nemâncat, — toate birturile fiind închise. In Galați, Brăila și Constanța nu se găsesc de cât birtași greci. Numai de pe la Buzău încoace încep și Românii să se îndeletnicească cu comerțul ăsta. Ploieștenii au fericirea să aibă în mijlocul lor pe cel mai ilustru birtaș; pe d-l Dobrogeanu-Gherea care ține restaurantul gărei și a cărui faimă s'a dus și în străinătate.

In Moldova mâncările sunt foarte ieftine; la cel mai bun birt porția nu trece de suma de 50 bani. In Galați, Brăila și Constanța se mănâncă pentru un preț ridicol; în aceste orașe am văzut birturi în cari se poate mânca cu jumătatea de porție de mâncare și se mănâncă destul de bine chiar cu suma de 50 bani un dejun. Iși poate ori și cine închipui ce avantaj e acesta pentru micii funcționari, elevi, muncitori, etc. In Brăila sunt birturi la cari un abonament pe o lună costă 22 lei. Majoritatea elevilor liceului mănâncă la aceste birturi. Și birturile, cari au prețuri așa de mici nu sunt dintre cele proaste, nu. Sunt birturi bune, birturi de a doua mână cari se mulțumesc să câștige puțin dar să aibă cât mai mulți clienți.) La oara prânzului birturile astea sunt neîncăpătoare pentru mulțimea de elevi și de funcționari cari vin să ia dejunul. Astfel de birturi noi nu avem în Craiova. De aceea, majoritatea elevilor săraci dela liceu sunt nevoiți să mănânce cât de mizerabil și insuficient pe la gazdele lor, cărora nu le dă mâna să gătească mâncări mai bune dar cari nici nu se pricep la așa ceva. Ce faptă frumoasă ar face d-l primar al orașului dacă s'ar gândi să înființeze și la noi în Craiova o ospătărie de felul celeia care există în București și unde cu 30 bani un om sărac poate mânca să se sature.

Societatea »Caritatea« a doamnelor craiovene a dat Duminecă la oarele 4 p. m. un boston în sala Minervei la care a luat parte toată elita Craiovei. Sala decorată cu mult gust făcea să reiasă frumoasele toalete ale doamnelor craiovene atât de distinse și elegante. Doamnele Olga *Gigurtu* și Aurelia *Popp* reprezentantele Carităței, ca membre în comitetul Societății, făceau onorurile serbărei având câte o vorbă amabilă sau un salut distins pentru fiecare din oaspeți. Dansurile au încetat la un moment dat, pentru ca tragerea loteriei Societății ».Amica Copiilor« să se poată face. Cele 25 loturi erau expuse în sală și atrăgeau privirile celor prezenți.

»Natura« revistă științifică de popularizare, anul IV, No. 2.—Noemvrie 1908. Cuprinde: Bernard Palissy, Dr. I. Simionescu. Paralelogramul puterilor. N. N. Botez. O expediție la Antarctic, I. Corbu. Ceva despre inteligența animalelor, Marius Nasta. Privire generală asupra chimiei din timpurile cele mai vechi și până în zilele noastre, G. G. Longinescu. Notițe: * * *

Balonul Parseval construit în Berlin pentru trebuințe militare, a făcut zilele aceste a treia ascenziune de probă. Se asigură că comisiunea militară a rămas de astădată pe deplin mulțămită. Excursiunea a dovedit că sistemul după care e construit balonul corăspunde pe deplin scopurilor de războiu și deci va fi cumpărat de către administrația militară cu prețul de 250,000 mărci.

Incendiu. Azi după amiazi la 4 oare s'au aprins grajdurile d-lui I. D. Avrigeanu comerciant. Focul a fost stâns de pompierii locali.

Se caută un măsar și pantofar. In *Fofeldea* s'ar putea așeza un măiestru harnic *măsar* și un *pantofar*, care știe face și cisme. Informațiuni la d-l preot I. Bunea, poșta Ujegyház.

Varietăți.

Toți acei cari au călătorit la țară, s'au oprit într'o gară și mai cu seamă acei cari și-au lipit urechea de un stâlp de telegraf au putut auzi un vâjăit, un sunet, o succesiune de note când mai armonioase când mai stridente.

Unii oameni de știință sau diletanți afirmă că aceste sunete pot fi considerate de niște indicii meteorologice.

Un om de știință frances, *Cumsset-Carnot*, observă asupra acestui fenomen următoarele: »Am observat că întotdeauna când se auzia acest cântec pe vreme bună, se întâmpla în atmosferă o schimbare radicală în cel mult 30 de ore după observație. Sunt doi ani și jumătate de când am început să observ acest fenomen și niciodată nu s'a întâmplat ca schimbarea să nu urmeze mai mult sau mai puțin complet începând dela vânt și isprăvind cu ploaia sau chiar cu furtuna. Dar totdeauna schimbarea a avut loc în aceiași împrejurare — și cred chiar că această schimbare era mai mult sau mai puțin însemnată după cum stâlpii de telegraf cântaseră mai încet sau mai tare.«

*

Care să fie dar cauza acestui fenomen? Ar trebui atribuită vântului a cărui putere face să vibreze firul telegrafic ca și coarda unei uriașe viori; vibrația se transmite apoi stâlpului, care o amplifică. Dar explicația asta de bunăseamă că este prea simplă și prea puțin întemeiată. Și aceasta, fiindcă s'a observat adeseori că stâlpii de telegraf cântau fără să sufle vântul și deasomenea vântul sufla iar stâlpii nu cântau de loc.

...Iată un barometru pentru agricultor, pentru călător, pentru păstor și chiar pentru păzitorii de gâște de pe malurile șanțurilor; un barometru care poate fi verificat și folosit de oricine — cu toate că știința încă nu l'a putut verifica.

M.

*

Bambul ca mijoc de crimă și de schinjuire. — Intr'un mic articol publicat sub acest nume în revista „*Le Bambou; son étude, sa culture, son emploi*“, care apare la *Mons* în *Belgia* sub îngrijirea d-lui *J. Honzeau de Lehaie*, se arată cât de felurite sunt întrebuințările acestei plante tropicale. Din pricina *acidului silicic* pe care îl cuprinde în cantitate mare, lemnul acesta e atât de tare încât nu-l întrece nici oțelul. Din el se pot face pumnale, care pe lângă altele sunt și ușoare. Autorul are un pumnal de acestea care a slujit în *Siam* la săvârșirea unui omor. Coada frunzelor la un fel de bambu e acoperită cu păr. Acesta e cules de indigeni și pisat. Praful slujește la omorâre, fiind presărat pe ascuns în patul victimelor, și lucrează ca un »*praf de scărpinat*« nespus de tare. El produce usturimi nu nnmai asupra mucoaselor, ci și asupra pielei și mai ales la încheieturi. Aceasta se inflamează, se rănește și pe urmă face puroiu. După constituția fiecărui om celelalte semne ale otrăvirei sunt schimbătoare, dar se sfârșesc mai totdeauna cu moartea, după o suferință lungă și grea. Se pare că pătrund părticele mici de celuloză în sânge și prin circulația acestuia în toate părțile corpului. Ucigașul scapă cele mai adeseori de pedeapsă, deoarece făptuirea crimei nu e văzută de nimeni, iar cauza morței e foarte greu, dacă nu cu neputință de hotărât. Cât de puternică e această otravă, s'a dovedit în sudul Franței la un câne de vânătoare. Acesta obicinuia să alerge prin grădina stăpânului său, unde se sădise *Pillostachys pubescens*. In primăvara, când au răsărit vlăstarele, s'a îmbolnăvit cânele. Intâi i-s'au umflat ochii, pe urmă nasul, apoi a orbit, ochii au făcut puroiu, sub pielea capului au eșit bubaoe și nasul i-s'a umflat. A trebuit să se puie capăt acestor suferințe ale bietului câine, împușcându-l.

Se știe că Chinezii bat cu bețe de bambu. Durerile sunt cu atât mai mari, cu cât nodurile lemnului produc crepături mari în piele și se face carne vie numai după câva lovituri. Această schinjuire e însă nimica față de tragerea în țapă de o grozăvie nespusă. In jurul unui vlăstar de bambu, de 30—40 cm. înălțime, se adună atâta pământ încât să se facă un fel de scaun, pe care e așezat condamnatul. Nefericitul e legat cu spinarea de un stâlp, iar picioarele îi sunt legate de niște țăruși. Restul se lasă pe seama naturei. Fiindcă vlăstarul de bambu, destul de gros chiar dela pământ, crește cu vre-o palmă și ceva pe fiecare zi, vârful lui tare și ascuțit pătrunde în corp și găurește cu încetul măruntaele. Numai după o suferință de două până la trei zile e scăpat nefericitul de durerile lui groaznice. Oricât ar fi de cunoscuți Chinezii prin schinjuirile lor, dar modul acesta de omorâre e tot ce e mai groaznic din ce a născocit omul.

(„Natura.“)

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 2 Decemvrie. Cu ocaziuniunea serbărilor din preseara jubileului s'au întâmplat foarte multe nenorociri. Mai mult ca două sute de persoane au fost greu rănite și patru persoane au murit. Mulțimea care se îmbulzea înaintea Burgului a strivit pe femeea deputatului Hörtl și pe o alta necunoscută. In urma extraordinarei înbulzeli au fost strivite încă două femei în Kärthnerstrasse și într'o stradă din interiorul orașului. Amândouă au murit. Una din ele este soția președintelui camerei advocaților.

Agram. 2 Dec. Conductul de torțe ce era să se facă aseară cu ocaziunea jubileului a fost oprit deoarece s'a auzit că se vor ținea la acest conduct vorbiri contra guvernului croat.

Praga, 2 Dec. Aseară excesele contra Germanilor au luat dimensiuni foarte grave. Dragonii au fost primiți de mulțimea înfuriată c'o ploaie de pietri. S'au aruncat cu pietrii din birturi și din locuințe. A trebuit să fie mobilizat întreg batalionul de infanterie. Din mulțime s'au împușcat 50 focuri dintr'o parte și din alta. 65 oameni au fost răniți și mulți arestați. In Brün și Olmütz s'au întâmplat iarăși ciocniri număroase între Germani și Cehi.

Paris, 2 Decemvrie. O ceață deasă s'a lăsat asupra Parisului întrerupând circulația tramvayelor. Agenți cu facle aprinse asigură circulația. Se semnalează numeroase accidente. O persoană a fost ucisă de un tramvay. La Gévres, aproape de Paris, două tramvaye s'au tamponat; au fost cinci răniți. Le Poissy o trăsură s'a lovit de un tramvay; au fost patru persoane omorâte.

Londra, 2 Decemvrie. „Daily Chronicle“ află din Washington, că președintele Roosewelt a fost eri victima unui accident de automobil. D-l Roosewelt a fost răsturnat de automobil tocmai în momentul când se pregătea să traverseze o stradă. Dânsul nu are decât câteva contusiuni ușoare.

Paris, 2 Dec. „Le Matin“ află din Londra, că între Rusia și Italia s'a încheiat un tratat secret cu privire la Peninsula Balcanică.

Petersburg. 2 Dec. Intr'o ședință secretă, *revolutionarii ruși* au hotărât să sprijinească Conferința internațională, pentru ca, în chipul acesta să poată proclama din nou revoluția în Rusia.

Paris, 2 Dec. Poliția a dat peste o bandă ascunsă de cartofori și hazardiști și au arestat toată societatea. Intre cei arestați sunt și următorii unguri: F. R. Baross, A. Glück, Horvath Laszlo, R. Koebel și un conte Festetich.

Serajevo, 2 Decemvrie. Toți cei condamnați pentru lesa Majestate la două săptămâni închisoare sau până la 150 coroane amendă, au fost grațiați. Condamnaților în procesul de înaltă trădare în Banialuca, li s'a iertat restul pedepsei.

Vorbe adânci.

1) Pădurea nu se teme de cel ce încarcă mult, ci de cel ce încarcă câte puțin.

2) Gardul rău învață vita vicleană.

3) La drum fânul și lemnele beau vin, piatra și cărămida ba.

5) Stogul se începe dela vârf și treaba dela cap.

5) Ferească Dumnezeu de calic (avar, sgârcit). Când face pomană și dracul știe.

6) La baligă moale nu trebuie apă multă.

7) Cânele nu fuge de colac, ci de ciomag.

Cărți noi.

In institutul de arte grafice „*Minerva*“ au apărut următoarele cărți frumoase:

Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, prețul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ prețul 1.50 cor.

Ludovic Dauș, „Iluzii“ roman 1.50 coroane

Ion Bârseanul: „Dor pustiu“. C. 1·50

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri“. Prețul cor. 2.—.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Prețul cor. 1 50.

Guy de Maupassant. „O viață“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu*. Prețul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Prețul cor. 1·—.

Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1·50.

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat“, carticica I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: „Chipuri si suflete“. Cor. 1 50.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Prețul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediția II. Prețul cor. 2·—.

M. Eminescu: „Poezii postume“, ediție nouă. Cor. 1·50.

Se pot procura și prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Cărți nouă sosite la »Librăria Gazetei«:

Din colecțiunea C. Sfetea au sosit 4 numeri.

No. 1 Alexandri »Despot-Vodă« 1 cor. 10 porto.

No. 2 Mihail Eminescu »Proza« 1 cor. 10 porto.

No. 3 C. Negruzzi »Poezii și Teatru« 1 cor. 10 porto.

No. 4 Ioan Sandulescu »Poezia lirică« 2 cor. 10 porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu
Redactor respons.: Victor Branisce

Nr. 19457/1908.

Concurs.

Pentru ocuparea locului, ajuns în vacanță, de **cassier** în uzina de gaz aerian se deschide concurs.

Venitele cassierului dela uzina de gaz, carele se angajează cu contract și cu condițiune de abzicere cu trei luni înainte sunt:

Plata fixă anuală 1600 cor., și bani de quartir 400 cor pe an cu asigurarea, că ivindu-se casul de a deveni angajatul incapabil de funcțiune, va primi o rebonificare odată pentru tot-deauna și anume: după un serviciu de 10 ani în mărimea plății sale animale, iar după 20 de ani de serviciu în mărimea salarului anual îndoit.

Doritorii de a ocupa acest loc au să-și prezenteze rugările la subscrisul magistrat până în 14 Dec. a. c. la 12 oare din zi, și în acela să dovedească că au cualificațiunea pentru acest post, că posed limba germană, maghiară și română și că n'au trecut de 40 de ani.

Despre datorințele cassierului în uzina de gaz se primesc informații mai de aproape în de-părțământul V-a — afaceri economice — magistratual.

Aci sunt depuse spre informațiune proiectul contractului de serviciu precum și instrucțiunea de serviciu.

Brassó, în 24 Noemvrie 1908.

925,1—2. *Magistratul orășenesc.*

RESTAURANT.

Casa de împrumut și păstrare **„ECONOMIA“**, societate pe acțiuni în Cohalm (Kőhalom) **își esarândează Restaurantul** său împreunat cu cafenea și situat în Cohalm sub Nr. de casă 93, **pe timp de 3 (trei) ani** începân din 1 Februarie 1909 până la 31 Decemvrie 1911.

La Restaurant sunt și două odăi mari pentru pasageri. Apoi: curte mare cu șopron pentru trăsuri, șopron de lemne și 2 grădini mari, ghețariu nou betonat, o grădină mare cu popicărie și e situat la o posițiune foarte avantagioasă. Chiria anuală este de cor. 1600.—.

Reflectanții își vor înainta ofertele în scris cel mult până la **20 Decemvrie 1908**, la subscrisa direcțiune, de unde și până atunci se pot primi condițiunile speciale de esarândare și totfeliul de informațiuni — verbal și în scris.

Direcțiunea institutului „ECONOMIA“.

(926,1—2.)

Deposit principal de

Galoci veritabili rusești din Petersburg

Galoci de gumi și Șoșoni

marca recunoscută de clasă primă.

Cel mai bun mijloc de apărare contra umezelei și frigului recomandă cu **prețurile** de concurență cele mai

ieftine.

Friedrich Bahmüller,

cel mai mare deposit de încălțăminte, **Brașov, Strada Porții nr. 18,** (în casa proprie).

(892,6—12.)

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

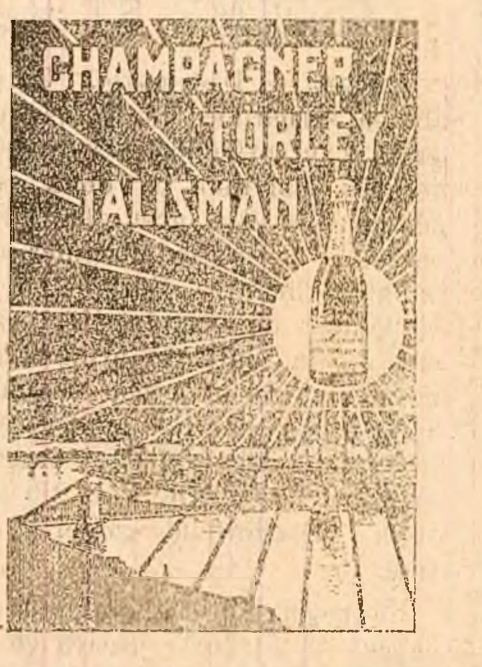
CORSET GRADEFRONT

care este **comod și modern**, se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confecționarea de corsete specialitate BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

ANUNCIURI

(inserțiuni și recl.

cari a se adresa subscrisei administrațiuni. In casuri de publicări mai dese se acordă scădăment care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.

Au sosit pentru post:

Icre roși și negre. Masline trille și vollo. Lacherdă, Scrumbii de Dunăre. Aalfișiu marinat ș. a. Sprotten și Lachs de Rin afumat. Sardine de Dandicole și Varhanek. Somn, Cegă, Șalău și crap proaspăt. Hiribi uscate. Halva vanilată și cu alune. Rachat și șerbeturi. Struguri de Malaga și carmale.

Precum și următoarele brânzeturi:

Lapte acru adevărat de oi. Cașcaval. Brânză de burduf. Ementhal. Eidamer. Strachino di Milan. Gorgonsola. Parmesan. Rochfort și altele.

Espediție zilnică cu poșta

I. G. EREMIE,

(415,4—5.) **Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.**

să se adreseze cine dorește a cumpăra

Pomi Roditori Altoiți,

de calitatea I., arbori de promenadă, tufe de ornament, acăți, gledicii, coniferi ș. a., precum și

Viță de vie altoită,

viță de vie europeană și americană cu și fără rădăcini.

Cataloage trimit gratuit și franco.

Toți acei Domni, cari doresc să aibă de sărbătorile Crăciunului haine bune și ieftine, bine lucrate, să poftească la firma P. PAVEL & Comp., Brașov.

Aviz important.

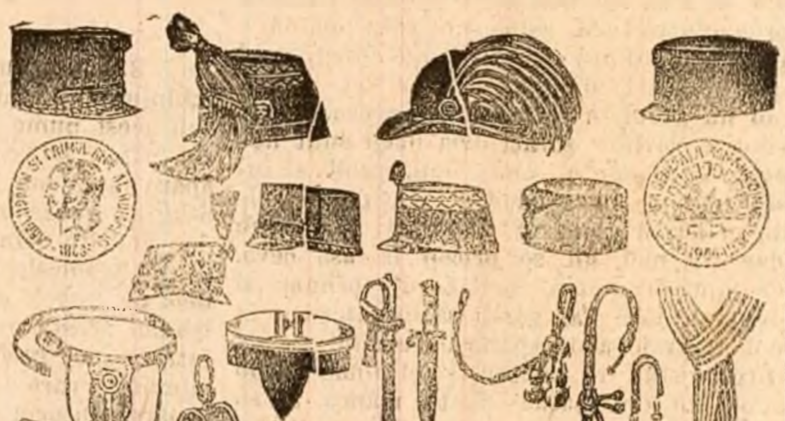
Aduc la cunoștința Onoratului public din loc și împrejurime că **mi-a sosit** un mare asortiment de **stofe franceze și engleze.**

Prăvălia de stofe din Brașov

P. PAVEL & Comp.,

Brașov, Strada Michael Weiss Nr. 26.

In prăvălia mea se lucrează atât **haine civile** cât și **militare** cele mai elegante haine de bărbați după măsura și după croiala franceză și engleză se pregătește în propriul atelier aranja după recerințele cele mai moderne.

Eu cred, că On public poate avea toată încrederea în mine, care am fost distins pentru lucrările mele bune în anu 1906 la Expo sițiа generală română din București cu medalia de argint și Diplomă de recunoștință.

Comande din provincie se esecută prompt și ieftin.

Mare magazin de: Manjete și gulere de pânză. Manjete și gulere de cauciuc. B toni pentru manjete. Mânuși de iarna blănite de Glasé și de lână **cu prețurile cele mai ieftine.**

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Ce?... Tata a permis, sunt doară **tuburi de cigarete**

„Jacobi-Antinicotin“.

Surprindere plăcută! Fie-care cutie conține o carte vrăjită interesantă

Atențiune! Vendându-se numai în cutii de țigare cu numele „JACOBI“.

În fie-care zi se află:

Kreuwürstel proaspeți. — Șuncă excelentă. — Costițe de porc, fierte și nefierte — **Cele mai fine cârnaţi afumate,**

la

KAMNER & JIRKOFSKY,

fabricanți de cârnățărie, Brașov, Târgul Inului No. 2.

Spedițiuni cu poșta în fie-care zi.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.